

עלון סיפורים להלכה שלמה

ערש"ק פרשת מסעי תשע"ו

עלון מס' 24

בס"ד

בונה ירושלים חלק א'

תקציר הפרק הקודם:

יעקב, בעל חנות כלי העבודה שבמרכז המסחרי, קיבל הודעה מהמועצה כי עליו לפנות את המרכולת שהניח מחוץ לחנות אשר מפריעה למעבר העוברים ושבים, נחום ועידו התנדבו לעזור ליעקב לסדר את המחסן הנמצא מאחורי החנות כדי שניתן יהיה להכניס אליו דברים לאחסנה, ולשם כך גייסו הם את שאר החברים. לאחר שסיימו הנערים את מלאכתם במחסן של יעקב ביקש מהם יעקב כי יחזרו למחרת כי יש לו סיפור בשבילם.

כדאי לדעת שזמן חצות הוא לא תמיד שתיים עשרה בלילה, ויש בכך כמה שיטות מתי הוא הזמן הנקרא חצות לילה, לפי שיטה אחת חישוב זמן חצות הוא באמצע הלילה, כלומר 12 שעות אחר חצות היום. (הזמן מהנץ החמה עד השקיעה, וזמן זה יש לחלק לשתיים.) (משנה ברורה סימן א ס"ק ט)

יש שיטה שניה שאומרת כי מחשבים 6 שעות אחר השקיעה. (ליקוטי מוהר"ן קמט)

ובכל מקרה, לפי כולם ניתן לומר את תיקון החצות עד סמוך לעלות השחר. (שו"ת רב פעלים ג, ב)

–"ומה אומרים בתיקון חצות?" שאל אליהו –"האר"י תיקן לומר נוסח מיוחד הקרוי: תיקון חצות. תיקון זה מבוסס על תחונן, פרקי תהילים, ופיוטים שונים שנאמרו על החורבן.

התיקון מורכב משני חלקים: תיקון רחל ותיקון לאה.

תיקון רחל אין אומרים ביום שאין בו תחונן. כגון ראש חודש וכו'

כדאי שתדעו שמאד חשוב למי שיכול להגיד תיקון חצות, ואף מי שקם לומר סליחות עדיף יותר שיגיד תיקון חצות. (שערי תשובה ס"ק ו, שו"ת יחווה דעת חלק ג סימן מד)

וכיוון שבזמן תיקון החצות אנו

מתאבלים על חורבן בית המקדש נהגו לשבת על הרצפה בזמן אמירת תיקון חצות. (בן איש חי וישלח אות ח)

וכן תיקנו שבימי בין המצרים נהגו ע"פ האר"י לומר גם ביום אחר חצות היום תיקון רחל. (שער הכוונות)

–"מה, יעקב, ככה אתה מוחל לכל מי שפגע בך?" שאל נחום –"ומה תעשה אם מישהו לא משלם לך?" –"או מה קורה" הוסיף אליאב "אם מישהו גנב לך מהחנות, גם אז אתה מוחל לו?" –"אתם שואלים שאלות טובות" אמר יעקב "לפעמים זה לא כל כך פשוט, וזה גם תלוי במקרה כמובן אם מישהו חייב לי כסף, ואני יודע שיש לו ממנה לשלם, אני לא מוחל לו על החוב, אלא אני מחכה לו שישלם, אבל

למחרת חזרו הנערים לחנותו של יעקב "היי יעקב, מה נשמע?" שאלו "ב"ה בסדר גמור" ענה יעקב כשחיוך נסוך על פניו "אתם יודעים כל היום נכנסו אלי אנשים והודו לי על פינתי הסחורה מהמדרכה" –"תגיד יעקב, בדיוק רצינו לשאול אותך" אמר מתן "אתה כועס על השכן שהתלונן עליך במועצה?" –"כועס?" התפלא יעקב "מה פתאום כועס? דבר ראשון לפי תגובת האנשים היום, אם הייתי יודע שזה כל כך מפריע לאנשים הייתי מעיף את הסחורה מזמן, וכנראה שאותו שכן ידע את מה שאני לא ידעתי, דבר שני, כל יום לפני שאני אומר את הווידי שבתיקון חצות אני מעביר בראשי את כל קורות היום שהיה, ובודק האם פגעתי במישהו ואני צריך לבקש ממנו סליחה או האם מישהו פגע בי ואני צריך למחול לו ואני מקווה שע"י

כך אני עוזר לבניין בית המקדש שנחרב בעוון שנאת חנם" –"יעקב מה זה תיקון חצות?" שאל עידו "מה אתה מתקן דברים גם בלילה?" יעקב צחק –"אני אסביר לכם מה זה תיקון חצות, כתב השולחן ערוך שראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש. ולהשכים להתחנן לפני בוראו בשעות

שמשתנות המשמרות, שהן בשליש הלילה ולסוף שני שלישי הלילה ולסוף הלילה, כי התפלה שמתפלל באותן השעות על החורבן ועל הגלות, רצויה. (שו"ע או"ח סימן א סעיפים ב – ג) ומדברי דוד המלך שאמר: "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך" (תהלים פרק קיט פסוק סב) אמרו חז"ל בזהר שזמן חצות הלילה הוא זמן מיוחד שהקב"ה נמצא בגן עדן עם הצדיקים והתפילות מתקבלות אז ביותר. לכן ראוי לכל מי שיכול לקום בחצות ולהתחנן לפני הקב"ה על החורבן ועל צרות ישראל" –"אז מה יעקב, כל לילה בשתיים עשרה בלילה אתה אומר את התפילה הזו?" התעניין מנחם –"מאד משתדל" ענה יעקב "אבל

מוריס השרת והסיפור של מוריס המשיך ללוות לפחות אותי הלאה בהמשך חיי”

–”מה יש המשך לסיפור?” שאל נחום –”כן בוודאי, הרי לא סתם אני מספר לכם את הסיפור הזה” –”אז מה קרה אח”כ ספר יעקב, ספר” ביקשו הבחורים –”אחרי כמה שנים, כולנו גדלנו, הלכנו ללמוד בישיבות, והגיע חודש אלול, בחודש זה למדנו שיש לחזור בתשובה על המעשים הלא טובים שעשינו, גם בעברות שבין אדם למקום וגם בעברות שבין אדם לחברו, הרב בישיבה לימד אותנו כי עברות שבין אדם למקום, יום הכפורים מכפר.

עברות שבין אדם לחברו, אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. (יומא ח, ט) וגם הרב לימד שע”י שעושים שלום בין אדם לחברו מקרבים את הגאולה ומזרזים את בניין בית המקדש, דברים אלו חדרו לליבי” סיפר יעקב ”ולפתע נזכרתי במעשה הקונדס שעשינו למוריס, ומיד עלה בדעתי כי יש עלינו לגשת למוריס ולבקש ממנו

סליחה על מעללינו.”

”וממחשבה למעשה, מיד התחלתי לחפש את מוריס, אך עמדה בפני בעיה, אמנם ידעתי ששמו הוא מוריס אך לא ידעתי את שם משפחתו והיכן הוא גר” –”אז מה עשית???” שאל אליאב

”הלכתי לבית ספר שבו למדתי, וניסיתי לברר האם הם יודעים היכן ניתן למצוא את מוריס, אך הם אמרו שעברו יותר מעשר שנים, והם לא זוכרים כל עובד, ניסיתי ללכת לעיריה וגם שם אמרו שאת כל תיקי העובדים הישנים הם זורקים,

ניסיתי בעוד כל מיני דרכים למצוא את מוריס אפילו חשבתי על פרסום מודעה בעיתון” המשיך יעקב בסיפורו “אך העלתי חרט בידי.”

בסוף התפללתי לה, ואמרתי הקב”ה א-ל רחום וחנון רואה אתה כמה אני מנסה ומשתדל להגיע למוריס כדי לבקש ממנו סליחה ומחילה, אז אני מבקש ממך אם תוכל בבקשה לעזור לי למצוא את מוריס”

”נו? ומה קרה אח”כ???” שאל אהוד

”בסוף הקב”ה עזר ומצאתי את מוריס, כן בסוף מצאתי את מוריס” חזר יעקב על דבריו תוך שהוא שוקע בהרהורים ומתרפק על העבר.

”מה באמת מצאת אותו?” שאל עידו “איך? איפה?” שאלו כולם –”ומה היה בפגישה?” שאל נחום “זו היתה חתיכת מציאה” אמר יעקב אחר המשך בסיפורו “לאחר כמה חודשים....”

כיצד פגש יעקב את מוריס, ומה היה בפגישה את זאת נדע אי”ה בפרק הבא

אם אני שם לב שמישהו בכוונה מתנכל לי, אני משתדל להתרחק ממנו ולשמור ממנו מרחק, אבל תמיד אני זוכר כי הכל מאת ה' ושום אדם לא יכול להזיק או להרע לולא היה זה רצון ה', ואם מישהו עשה לי משהו רע, מה יש לי לכעוס?? הרי היה זה רצון ה', אתם יודעים ממי למדתי את זה? –”ממי???” שאלו כולם “ממוריס השרת” –” מי זה מוריס השרת?” שאל נחום “אנחנו אמורים להכיר אותו?” –”לא” חייך יעקב “מוריס היה שרת בבית הספר שבו למדתי כשהייתי ילד” “אז מה?” שאל נתן “כבר בהיותך ילד למדת את כל זה ממוריס השרת?” –”לא, בכלל לא, בואו ואספר לכם את הכל מהתחלה...”

לפני הרבה שנים, כשהייתי ילד, בערך בכיתה ד', הגיע מוריס לעבוד בבית ספרנו ותמיד כשראינו את מוריס היה לו חיוך על הפנים ותמיד היה נראה מאושר כאילו הודיעו לו שזכה בלוטו או משהו כזה, כמובן לנו

הילדים זה היה נראה מוזר, והחלטנו להציק למוריס ולבדוק האם נצליח למחוק לו את החיוך מהפנים” –”כמו אותו אחד שבא להציק להלל הזקן” העיר מנחם –”בערך כן” השיב יעקב –”אז מה עשיתם לו?” התעניין מתן –”אז ככה” השיב יעקב “ידענו שאם נציק לו בפנים, לדוגמא אם נכנה אותו בשמות או משהו כזה, הוא יבין שאנחנו עושים לו דווקא, ויש סיכוי שהוא יתעלם ממעשינו, לכן החלטנו להציק לו בדרך אחרת, אתם יודעים מה, אולי אספר לכם על כך בפעם אחרת, בטח אתם ממהרים עכשיו” –”נו, יעקב, באמת” רטנו הבחורים “אתה משאיר אותנו באמצע המתח? אנחנו סקרנים לדעת מה קרה בסוף” –”טוב אם אתם מתעקשים, אספר לכם את ההמשך, בסוף, החלטנו להכביד עליו את העבודה” –”מה, כמו פרעה?” שאל אליאב –”כמו” השיב יעקב “חלק מהתפקיד של מוריס היה לנקות את הכיתות בסוף יום הלימודים, לכן החלטנו כי בכוונה לא נרים את הכיסאות שכן הורמו נוריד לרצפה, השולחנות, וגם את הכיסאות שפכנו לכולך בכל הכיתות ועוד הגדלנו לעשות, שבכוונה שפכנו לכולך בכל הכיתות וכך חשבנו שאם מוריס יעבוד קשה, זה יגרום לו להפסיק לחייך, וכך כולנו חיכינו לראות את פרצופו של מוריס ביום המחרת, ומה התפלאנו לראות כי החיוך לא מש מפניו של מוריס, והוא היה נראה מאושר כרגיל, חשבנו, טוב, זה לא חכמה, יום אחד בטח הוא הסתדר, אך בוא נראה מה יקרה לאחר כמה ימים של עבודה מאומצת, וכולנו השתוממנו לראות שגם אחרי שבוע ושבועיים החיוך והאושר לא פגו ממוריס, בסופו של דבר אנחנו התייאשנו והפסקנו להציק למוריס, וכולנו למדנו לחיות עם החיוך של מוריס, ואף אחד לא הצליח להביך כיצד נכשלנו במשימה לעצבן את

העלון מוקדש השבוע לעילוי זשומת
רש"י הקדוש רבי שלמה בה"ר יצחק יצחק"ל ז"ע
כ"ט תמוז